

Inrikesministeriet
Att: Virpi Koivu
PB 26
00023 Statsrådet

MED E-POST: kirjaamo@intermin.fi

YTTRANDE GÄLLANDE UTKAST TILL STATSRADETS FÖRORDNINGAR SOM UTFÄRDATS MED STÖD AV LAGEN OM FÖRHINDRANDE OCH UTREDNING AV PENNINGTVÄTT OCH FINANSIERING AV TERRORISM, SMDno-2018-428

1. Inledning

Inledningsvis vill Ålands Penningautomatförening (“**Paf**”) tacka för möjligheten att inlämna yttrande beträffande (i) utkast till statsrådets förordning om förenklade åtgärder för kundkontroll i anslutning till vissa kundförhållanden och transaktioner vid förhindrande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism och (ii) utkast till statsrådets förordning om skärpta åtgärder för kundkontroll i anslutning till vissa kundförhållanden och transaktioner vid förhindrande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism (nedan gemensamt ”**Förslaget**”).

Med anledning av Förslaget önskar Paf lämna följande kommentarer.

2. Pafs kommentarer på Förslaget

Paf vill framhålla att föreningen i det stora hela ställer sig positiv till det nu presenterade Förslaget. Föreningen har dock några kommentarer främst vad avser nödvändig hänvisning till åländsk lotterilag samt förslag på tydliggöranden och vissa frågor. Nedan framgår Pafs kommentarer på respektive förslag till förordning.

2.1 Statsrådets förordning om förenklade åtgärder för kundkontroll i anslutning till vissa kundförhållanden och transaktioner vid förhindrande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Paf föreslår att en hänvisning till landskapslag om lotterier (1966:10) med ändringar (2016:11) (“**Ålands lotterilag**”) bör göras i 5 § enligt nedan (se fetmarkerad, kursiv text).

5 § Förenklade åtgärder i anslutning till vissa penningspelstjänster

De förenklade åtgärder som avses i 3 kap. 8 § i penningtvättslagen kan tillämpas i penninglotterier som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten i lotterilagen (1047/2001) och i tippningsspel som avses i 3 § 2 mom. 3 punkten i den lagen, samt för motsvarande spelformer enligt 1 § landskapslag om lotterier (ÅFS 1966:10 med ändringar 2016:11) vad gäller penningospelstjänster som anordnas på Åland, med undantag för penningospel där resultatet bestäms på basis av resultatet eller en händelse vid en idrotts- eller hästtävling eller en annan tävling. Förenklade åtgärder för kundkontroll får dock inte tillämpas på penningospel som förmedlas elektroniskt.

Tillägget föreslås eftersom penningtvättslagstiftningen är tillämplig såväl i riket som i landskapet Åland vilket utgör en separat penningspelsregion. Det är utifrån likabehandlingsprincipen angeläget att penningospel inom respektive spelregion behandlas på samma sätt. Paf har idag tillstånd att bedriva exempelvis fysiska skraplotter, fysisk bingo samt övriga penninglotterier i landskapet Åland, vilka samtliga torde falla in under regeln om förenklade åtgärder för kundkontroll.

Paf har inga synpunkter vad gäller 2-4 §§ eftersom de inte berör Pafs verksamhetsområde och således inte är applicerbara på föreningens verksamhet.

2.2 Statsrådets förordning om skärpta åtgärder för kundkontroll i anslutning till vissa kundförhållanden och transaktioner vid förhindrande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism

3 § - Riskfaktorer i anslutning till produkter, tjänster och leveranssätt

Paf förstår bakgrunden till införandet av bestämmelsen för att hantera eventuellt förhöjda risker för penningtvätt och finansiering av terrorism som kan vara förenade med ny teknik och nya produkter. För Paf framstår det dock något oklart vilka åtgärder som krävs av en rapporteringsskyldig i dessa situationer och för vilka aktörer bestämmelsen gäller. Paf uppfattar det som att denna bestämmelse, med hänvisning till FATF:s rekommendationer, främst är avsedd för finansiella institut. För Paf är det dock viktigt att förstå om bestämmelsen även kan vara tillämplig på föreningens verksamhet. Paf finner det således önskvärt att kraven i bestämmelsen närmare tydliggörs.

4 § - Riskfaktorer i anslutning till kunderna

I bestämmelsen föreskrivs skärpta krav på kundkontroll i vissa kundförhållanden som kan innebära en högre risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Paf anser generellt att krav på utökad kontroll är bra i denna typ av exceptionella kundförhållanden.

Paf vill dock understryka det faktum att olika rapporteringsskyldiga har olika möjlighet att inhämta uppgifter om t.ex. medlens ursprung, verkliga förmånstagare, etc. Paf har i sin verksamhet endast fysiska personer som kunder. Paf har, till skillnad från banker och andra finansiella institut, inte tillgång till några realtidskällor för kundens disponibla inkomst och/eller förmögenhet annat än att

direkt efterfråga dessa uppgifter från kunden själv. De externa källor som finns att tillgå för att kolla t.ex. medlens ursprung för en organisation som Paf är således begränsad till offentliga uppgifter i skattemyndighetens register som dock är minst ett år gamla.

Paf skulle finna det önskvärt att tillsynsmyndigheten eller lagstiftaren närmare föreskrev vad som åligger en rapporteringsskyldig som saknar tillgång till vederhäftiga informationskällor i de fall ytterligare utredning krävs, men inte kan genomföras med rimliga arbetsinsatser. Det framgår bland annat i penningtvättslagens förarbeten¹ att en rapporteringsskyldig inte skall ägna sig åt brottsutredande uppgifter. Det är angeläget att det nu utökade kravet på skärpt kundkontroll inte medför en sådan typ av uppgift som många rapporteringsskyldiga inte har reell möjlighet att efterleva.

Paf skulle förespråka att de rapporteringsskyldiga som till följd av verksamhetens natur saknar, eller endast har bristfällig, tillgång till källor och kanaler att ytterligare utreda - efter fullgod utredning i enlighet med respektive parts reella möjlighet - bör rapportera dessa kundförhållanden till Centralkriminalpolisens enhet för utredning av penningtvätt ("CKP") för närmare råd och instruktioner. Det skulle underlätta arbetet och bidra till ett effektivare arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism om vägledning och närmare instruktioner för hantering av det specifika kundförhållandet utifrån riskerna kunde ges av behörig myndighetsexpertis. Paf vill i sammanhanget uttrycka sin önskan om krav på ökad återkoppling från polismyndigheten vad gäller gjorda rapporter, vilket skulle underlätta det dagliga arbetet mot penningtvätt. I övrigt har Paf ett mycket gott samarbete med CKP:s enhet för penningtväftsfrågor men ett i lag stipulerat krav på återkoppling och instruktioner skulle bidra till ett effektivare arbete för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism samt bidra till en ökad kompetens på området även hos de rapporteringsskyldiga.

Sammanfattningsvis önskar Paf att det i bestämmelsen i 5 § bör klargöras vad som gäller för de aktörer som till stor del saknar tillgång till vederhäftiga källor för skärpt kontroll, samt att en möjlighet till rapportering inklusive återkoppling med instruktioner från relevant myndighet särskilt införs.

Paf har inga synpunkter beträffande 2 § eftersom den rör verksamhet utanför Pafs verksamhetsområde och således inte är applicerbar på föreningens verksamhet.

¹ Se bl.a. RP 2008/25 s. 57.

Paf står till förfogande för ytterligare kommentarer, dialog eller förtydligande av de kommentarer som återfinns i detta yttrande. Tveka inte att kontakta undertecknad för eventuella frågor eller diskussion i ärendet.

Mariehamn den 16 april 2018

Med vänlig hälsning,

Sara Eriksson, chefsjurist

Telefon: +46 70 7212770

E-post: legal@paf.com